

((бивши служителъ въ Рилския манастиръ), монахъ Прокопий отъ с. Радибошъ. Прокопий билъ първо манастирски служителъ, но после билъ постриганъ отъ владиката Панарета, епископъ-помощникъ на кюстендилския митрополитъ Дионисия (1845—51 и 1858—60 год.). Прокопий построилъ двуетажно здание и се поминалъ презъ 1879 г. Въ време на освободителната война манастирътъ билъ оплененъ отъ турцитѣ.

Следъ освобождението манастирътъ се управлявалъ отъ свещеници или отъ църковни настоятелства до 1895 г. Тогава, по екзархийския уставъ, манастирътъ преминалъ подъ надзора на епархиалното началство и въ 1897 г. за управителъ билъ назначенъ пещерскиятъ старъ свещеникъ Михаилъ Пешовъ. Дѣдо Михаилъ съборилъ слабата пристройка отъ 1842 г. и съградилъ нова по-яка, като оставилъ древната църквичка да служи за олтаръ на новата. Той се поминалъ въ 1904 год. Сетне манастирски управителъ билъ враня-стенския свещеникъ Дим. Петруновъ. Сега я обслужва бѣловския свещеникъ Борисъ Николовъ.

Манастирскитѣ имоти се намиратъ само въ землището на с. Пещера. Преди 20 години тѣ се състоеха отъ: 25 декара овощни градини, 28 декара ливади, 58 декара ниви, 455 декара гора. И сега, презъ 1931 г., манастирътъ притежава сѣщия недвижимъ имотъ. Добитѣкъ: 2 рала волове, 2 коня, 3—4 говеда, кози, свине, домашни птици. Имотитѣ се обработватъ отъ манастирски ратаи, на брой 7—9 души. Ратаитѣ се пазарятъ за по година. До преди възобновлението на манастира, всичкитѣ му земи били взети отъ селянитѣ. Сетне земитѣ били едни продавани на манастира, други подарени, особно онѣзи, които лежали въ мѣста, наричани още отъ старо време „манастирски“.

Старини въ манастира сега нѣма. Преди години тамъ била намѣрена антична статуя. Единъ фрагментъ съ образъ на божество Митра Бикобоецъ билъ намѣренъ при копане основитѣ на новата постройка. Пази се въ Народния музей въ София. Иречекъ видѣлъ у архимандритъ Зиновия ржкописно евангелие отъ с. Пещера, отъ 16—17 вѣкъ, безъ юсове.

Мѣстнитѣ имена, поменати по редъ въ хрисовула, сж следнитѣ: